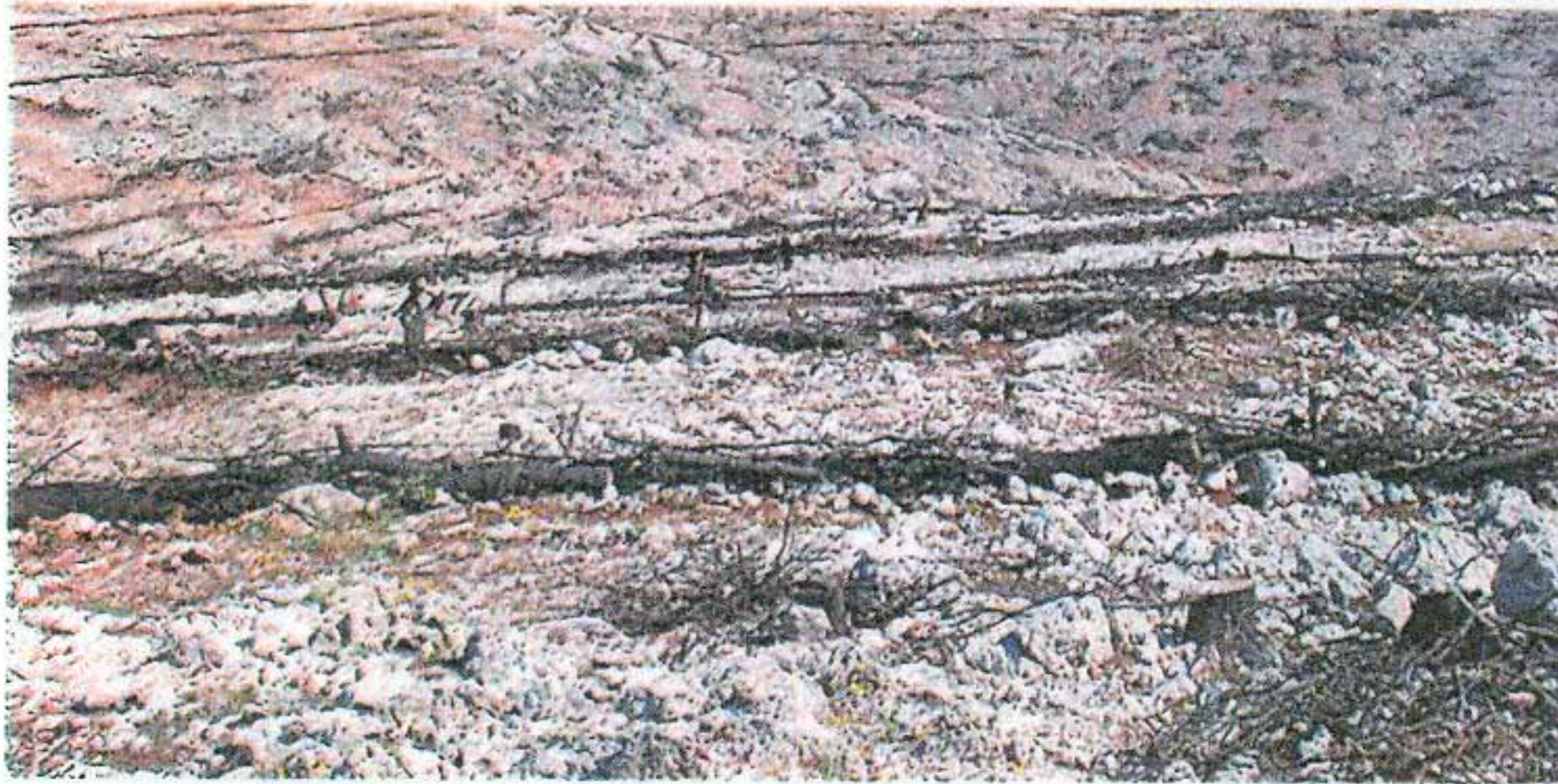

Μόλις το 20 έως 30% των καμένων εκτάσεων έχουν τη δυνατότητα να αναδημιουργηθούν κι αυτό μόνον υπό ιδανικές συνθήκες, οι οποίες αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχουν

Τα κορμοφράγματα δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα και με τις βροχές έφυγε το χώμα, με επακόλουθο να μείνει γυμνό πέτρωμα σε έκταση δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων

Ο φόβος που διατυπώνουν οι επιστήμονες είναι μήπως αλλάξει ολοκληρωτικά ο χαρακτήρας και η φυσιογνωμία του βουνού με αποτέλεσμα την αλλαγή του κλίματος

Ερημοποίηση στην Πάρνηθα

Οι παρεμβάσεις μετά την καταστροφική πυρκαγιά έχουν αποτύχει

Στα όρια της ερημοποίησης βρίσκονται πλέον οι καμένες περιοχές της Πάρνηθας. Οι προσπάθειες αναδάσωσης έχουν αποτύχει πλήρως, το έδαφος «απογυμνώνεται» και γίνεται ολοένα και πιο φτωχό.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΝΩΛΑΣ
xmanolias@dolnet.gr

Ο καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ευθύμιος Λέκκας βρέθηκε στην Πάρνηθα επικεφαλής ερευνητικού κλιμακίου. Μαζί με τους συνεργάτες του περπάτησε στις καμένες εκτάσεις. «Υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα στο βουνό» λέει ο ίδιος. «Οι παρεμβάσεις που έγιναν μετά την καταστροφική πυρκαγιά έχουν αποτύχει σε ποσοστό 90%. Η αιτία αναζητείται στη σύσταση του εδάφους και του υπεδάφους – η Πάρνηθα έχει ασβεστολιθικά εδάφη. Δυστυχώς επαληθεύτηκε αυτό που έχει συμβεί κατ'επανάληψη στις ΗΠΙΑ. Καμένες εκτάσεις με αυτού του είδους τα πετρώματα μετατρέπονται σε ερήμους. Παρά τις προσπάθειες και τα χρήματα που ξοδεύτηκαν, το ίδιο αρχίζει να συμβαίνει στο άλλοτε καταπράσινο βουνό της Αττικής».

Χαμένος κόπος. Σύμφωνα με τον κ. Λέκκα, μόλις το 20% έως 30% των καμένων εκτάσεων έχουν τη δυνατότητα να αναδημιουργηθούν κι αυτό μόνο υπό ιδανικές συνθήκες, οι οποίες αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχουν. Άλλωστε η μελέτη της Διεύθυν-

σης Αναδάσωσης καταγράφει ότι 5.000 στρέμματα στην Πάρνηθα έχουν βάθος εδάφους λιγότερο από 5 εκατοστά. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι γόνιμα, και γι' αυτό ακόμα και η αναδάσωση εκεί είναι χαμένος κόπος.

«Η πραγματική κατάσταση είναι πολύ χειρότερη» λέει ο καθηγητής. «Με τις βροχές έφυγε το χώμα, παρασύρθηκε. Έμεινε το "μπητρικό", όπως ονομάζεται, πέτρωμα σε έκταση δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων. Αυτό λόγω της ασβεστολιθικής του σύστασης έχει, μεταξύ άλλων, την ιδιότητα της συγκράτησης της θερμότητας, με αποτέλεσμα όλο το καλοκαίρι να αναπτύσσονται στις καμένες εκτάσεις πολύ υ-

Όπου φτάνει το μάτι σου βλέπεις ξεραϊλα – και κορμοφράγματα. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε μετά τη φωτιά του περασμένου Ιουλίου είναι μη αναστρέψιμη

ψηλές θερμοκρασίες που έφτασαν ακόμα και τους 50 βαθμούς Κελσίου. Με γυμνό έδαφος και τέτοια θερμότητα τα δέντρα δεν θα καταφέρουν να αναγεννηθούν. Από τα 50.000 δέντρα που φυτεύτηκαν, είναι ζήτημα εάν καταφέρουν να μεγαλώσουν τα 5.000».

Όπως διαπίστωσαν οι επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο, τα κορμοφράγματα δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα. Θα ήταν περισσότερο αποτυχημένο εάν σε πρώτη φάση βρίσκονταν τα σημεία του εδάφους όπου υπήρχαν βαθουλώματα, κοιλοτόπιες. Εκεί ο εδαφικός μανδύας είναι μεγαλύτερος, το χώμα περισσότερο και πλουσιότερο. Σε αυτά τα σημεία θα μπορούσαν να φυτευτούν μικρά δέντρα, ώστε να μπορέσουν να επιβιώσουν.

Μη αναστρέψιμη. Ο φόβος που διατυπώνουν οι επιστήμονες είναι μήπως αλλάξει ολοκληρωτικά ο χαρακτήρας και η φυσιογνωμία του βουνού. Μήπως από περιοχή καλυμμένη από πυκνό δάσος μετατραπεί σε ξερότοπο, ίσως με λίγους χαμηλούς θάμνους. «Η εικόνα ένα χρόνο μετά είναι απογοητευτική» λέει ο κ.

Λέκκας. «Ανεβήκαμε με το τηλεφερικό από τους πρόποδες στο σημείο όπου βρίσκεται το ξενοδοχείο Μον Παρνές. Όπου φτάνει το μάτι σου βλέπεις ξεραϊλα – και κορμοφράγματα. Οι χειρότεροί μας φόβοι γίνονται πραγματικότητα. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε μετά τη φωτιά του περασμένου Ιουλίου είναι μη αναστρέψιμη».

Σε περίπτωση που οι προβλέψεις επαληθευτούν, οι κάτοικοι της Πάρνηθας και των γύρω περιοχών θα επηρεαστούν ιδιαίτερα. Θα αλλάξει το μικροκλίμα και αυτή η αλλαγή μεταφράζεται σε περαιτέρω αύξηση της θερμοκρασίας το καλοκαίρι και άνοδο τον χειμώνα, και μεγαλύτερη απορροφή στις βροχές, γεγονός που θα οδηγεί σε πλημμύρες.

«Στην Πάρνηθα είναι ακόμα πολύ νωρίς για να εξάγουμε συμπεράσματα, ωστόσο το Πανεπιστήμιο της Αθήνας έχει προτείνει τη δημιουργία ενός παρατηρητηρίου, επανδρωμένου με εξειδικευμένους επιστήμονες, που θα καταγράφει και θα μετρά αυτές τις μετεωρολογικές παραμέτρους και τις αλλαγές που θα συντελούνται» επισημαίνει ο κ. Λέκκας.

Στη Θήβα έφθασαν τα ελάφια για να βρουν τροφή

Σε εξέλιξη είναι η διαδικασία καταγραφής από το WWF Ελλάς όσων κόκκινων ελαφιών έχουν απομείνει στην Πάρνηθα. Σύμφωνα με τις έως τώρα εκτιμήσεις, ο πληθυσμός τους ξεπερνάει τα 500. Όπως αναφέρουν από το Δασαρχείο, «τα ελάφια κινούνται σε μεγάλη απόσταση για να βρουν τροφή, αφού κάποια από αυτά έχουν φτάσει ακόμα και στη Θήβα». Ορισμένα εμφανίζονται και στις καμένες εκτάσεις, όπου και τρέφονται με τα κλαδιά και τα φύλλα όσων δέντρων αναγεννιούνται μετά τη φωτιά.

Οι μεγαλύτερες απώλειες κόκκινων ελαφιών είχαν σημειωθεί έναν μήνα μετά την περσινή καταστροφική πυρκαγιά στην Πάρνηθα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Δασαρχείου Πάρνηθας.

Διαφωνίες. Στο μεταξύ ακόμα και σήμερα συνεχίζονται οι διαφωνίες μεταξύ των ειδικών σχετικά με το εάν καλώς ή κακώς μεταφέρθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν σπόροι ελάτης από το Μαίναλο προκειμένου να γίνει αναδάσωση στο βουνό. «Το οικοσύστημα στο Μαίναλο είναι διαφορετικό από εκείνο της Πάρνηθας. Η μεταφορά γενετικού υλικού από το ένα μέρος στο άλλο έχει έναν σημαντικό παράγοντα ρίσκου. Μπορούσαμε να περιμένουμε να υπάρξει γενετικό υλικό από την Πάρνηθα, να δούμε τι μπορούμε να πάρουμε από το ίδιο το βουνό, πριν προχωρήσουμε σε μεταφορά φυτών. Ίσως ήρθε η ώρα να εξετάσουμε τη δυνατότητα δημιουργίας φυτωρίων όπου θα αποθηκεύονται, θα κρατούνται και θα μεταφυτεύονται σπόροι όλων των ειδών που βρίσκεται κανείς όχι μόνο στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας» λέει ο δασολόγος κ. Νίκος Χλύκας.

Από τα 50.000 δέντρα που φυτεύτηκαν, είναι ζήτημα εάν καταφέρουν να μεγαλώσουν τα 5.000